

5

,

senioren

Terug naar de tijd dat oudere jong was

tekst Gert de Looze
beeld Fotolia

Contact krijgen met mensen met dementie is vaak lastig. Zowel familieleden als zorgverleners kampen ermee. De moeizaam verlopende communicatie is het gevolg van de ziekte, die zich onder meer kenmerkt door problemen met het geheugen, herkenning en taal en door agitatie, depressie of angst.

Terugreizen naar de periode dat de oudere jong was, kan een sleutel voor ontmoeting zijn. Zijn langetermijngeheugen blijft immers het langst intact. Stichting Theater Veder uit Amsterdam past dit principe toe in de Veder Methode. „We gebruiken een sterke prikkel om contact te maken met mensen die vaak erg in zichzelf gekeerd zijn”, stelt Marjolein Bodegraven, zakelijk leider van Theater Veder.

In de aanpak staan theatrale prikkels, poëzie en zang centraal, gecombineerd met bestaande methoden in de zorg voor mensen met dementie. Het oproepen van herinneringen via voorwerpen van vroeger, foto's, liedjes en spel (reminiscentie) geeft herkenning. Het biedt daarnaast erkenning van wie een oudere was en is. Die kortdurende beleving van het eigen ik draagt bij aan het welbevinden en aan een betere communicatie.

De werkwijze wordt inmiddels in de regio's Amsterdam, Eindhoven, Noord-Holland en Friesland toegepast. Vorige week werden in het Parktheater in Eindhoven de resultaten gepresenteerd van het wetenschappelijk onderzoek dat de Veder Methode beschrijft. De onderzoekers –professor Rose-Marie Droës (VUmc) en Julia van Weert (UvA)– onderzochten ook de effecten op de kwaliteit van leven en op het gedrag van mensen met dementie en hun zorgverleners. Volgens hen geeft de Veder Methode duidelijk positievere resultaten in het contact met ouderen met dementie dan een doorsnee reminiscentieactiviteit. Dat wordt concreet in zaken zoals stemming, zich thuis voelen en in de zorgrelatie.

Ook zorgmedewerkers profiteren van de belevingsgerichte aanpak, aldus Droës en Van Weert. Voor hen is het frustrerend als zij niet kunnen aansluiten bij de belevingswereld van de oudere. „De Veder Methode biedt zorgverleners houvast in de communicatie met bewoners. Zij gaven desgevraagd aan dat deze aanpak hun handvatten biedt voor meer creativiteit en variatie in het contact. Ze merkten ook dat ze bewuster en belevingsgerichter communiceerden. Dit alles had een positieve invloed op hun werkplezier.”

Een instelling die bijvoorbeeld uit principiële overwegingen niet gecharmeerd is van de komst van professionele acteurs of van een huiskamervoorstelling door eigen medewerkers hoeft de Veder Methode dus niet direct uit het hoofd te zetten. „Dit najaar gaan we de Veder Methode uitwerken voor de 24 uurszorg”, vertelt Bodegraven. „We zullen vervolgens mensen trainen om elementen van deze werkwijze in de dagelijkse praktijk in te zetten. Aan het bed, tijdens het aankleden en in de gang. Daardoor voelt een oudere zich gezien en een verzorgende ervaart meer voldoening, omdat hij contact met de bewoner heeft.”

